

**UCHWAŁA NR XXII/161/2016
RADY MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA**

z dnia 3 sierpnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Programu polityki zdrowotnej "Ostrów Mazowiecka - dla poprawy życia mieszkańców"

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 48 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 581 z późn. zm.) Rada Miasta Ostrów Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji, po zaopiniowaniu przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, Program profilaktyki zdrowotnej „Ostrów Mazowiecka - dla poprawy życia mieszkańców”, obejmujący profilaktykę próchnicy, skierowany do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów na terenie miasta Ostrów Mazowiecka, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2.

Środki na realizację Programu, o którym mowa w § 1. zostały zabezpieczone w budżecie Miasta Ostrów Mazowiecka na rok 2016 w Dziale 801, Rozdziale 80195, Paragrafie 4300 w kwocie 40 000,00zł (słownie: czterdzieści tysięcy złotych 00/100).

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Ostrów Mazowiecka.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Zbigniew Krych

Program polityki zdrowotnej „Ostrów Mazowiecka- dla poprawy życia mieszkańców”

**Program polityki zdrowotnej, obejmujący profilaktykę próchnicy,
skierowany do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów na terenie
miasta Ostrów Mazowiecka**

CZAS REALIZACJI PROGRAMU:

Wrzesień 2016- grudzień 2016

AUTOR:

Miasto Ostrów Mazowiecka

Program „Ostrów Mazowiecka - dla poprawy życia mieszkańców” realizowany będzie zgodnie z art. 7. ust.1 pkt 5 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj.: Dz.U. 2016, poz. 446) oraz art. 7. ust. 1. pkt. 1. oraz art. 48, 48a i 48b Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. (Dz. U. 2015, poz.581 ze zm.). Założenia Programu zgodne są z 11. celem operacyjnym dokumentu strategicznego „Narodowy Program Zdrowia 2007-2015” tj. Intensyfikacja zapobiegania próchnicy u dzieci i młodzieży.

„Ostrów Mazowiecka - dla poprawy życia mieszkańców” jest programem profilaktycznym obejmującym działania o charakterze edukacyjnym i informacyjnym. Stanowiąc będzie podstawę do oceny stanu zdrowia jamy ustnej dzieci z terenu Miasta Ostrów Mazowiecka.

I. OPIS PROBLEMU ZDROWOTNEGO

Próchnica zębów jest chorobą społeczną. Ze względu na częstotliwość występowania i poważne następstwa stanowi istotny element zdrowia publicznego. Ze szczególnym nasileniem występuje przy braku odpowiedniego leczenia lub w związku z jego niepodjęciem, na co wpływ ma najczęściej wysoki koszt koniecznych do przeprowadzenia zabiegów. Potwierdzeniem istotności tego problemu jest umieszczenie go na liście celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015.

Wyniki dotychczasowych badań klinicznych stanu zdrowia jamy ustnej¹ jednoznacznie wskazują na bardzo zły stan uzębienia wśród populacji dzieci w wieku przedszkolnym. Nieco lepsza sytuacja, aczkolwiek daleka od oczekiwanej, jest wśród uczniów 12 letnich. Z drugiej strony wiadomo, że ten stan rzeczy nie jest efektem ograniczonych zasobów kadrowych. Polska posiada jeden z wyższych, w skali europejskiej, wskaźnik nasycenia lekarzami dentydami - ponad 4.5 /10 000 ludności². Stan zdrowia jamy ustnej tylko w niewielkim stopniu zależy od działań naprawczych lekarzy stomatologów. Podstawą są zachowania prozdrowotne rodziców, a w przyszłości ich dzieci, oraz podnoszenie świadomości społeczeństwa. Niezbędne jest wpojenie nawyków korzystania ze świadczeń lekarzy stomatologów nie tylko w zakresie leczenia ale przede wszystkim profilaktyki, która jest najskuteczniejszym sposobem zapobiegania chorobom zębów oraz jamy ustnej. Konieczna jest edukacja rodziców i opiekunów dotycząca konieczności stosowania profilaktyki. Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego³ określa jakie działania profilaktyczne oraz zabiegi są finansowane przez NFZ. Odpowiednio wczesne i systematyczne korzystanie ze świadczeń profilaktycznych oraz stosowanie zasad higieny jamy ustnej u dzieci już w najwcześniejszym okresie życia, mogłoby w znaczący sposób ograniczyć a być może nawet wyeliminować problem próchnicy. Obecnie jednak statystyki gabinetów działających na terenie miasta Ostrów Mazowiecka, które mają podpisane kontrakty z NFZ pokazują, że z profilaktyki korzysta minimalny odsetek osób. Na terenie Miasta kontrakty z NFZ w zakresie świadczeń ogólnostomatologicznych realizuje 5 gabinetów, w tym 1 realizuje świadczenia ogólnostomatologiczne dla dzieci i młodzieży do ukończenia 18 roku życia. Dane z tego gabinetu⁴ za ostatnie 2 lata działalności pokazują, że ilość osób korzystających ze świadczeń jest średnio 3 razy mniejsza od ilości udzielonych im świadczeń. W przypadku świadczeń

¹ Program Ministra Zdrowia na lata 2013 - 2015 „Monitorowanie stanu zdrowia jamy ustnej populacji polskiej w latach 2013-2015” na podstawie WHO- Global Oral Data Bank 2000-2006 oraz dane z Ogólnopolskiego Monitoringu Stanu Jamy Ustnej i jego Uwarunkowań. 2008r. Wierzbicka M i współ.

² Dane Ministerstwa Zdrowia „Monitorowanie stanu zdrowia jamy ustnej populacji polskiej w latach 2013-2015”

³ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (Dz.U. 2013 poz. 1462)

⁴ MEDI-DENT , ul.Słowackiego 6, 07-300 Ostrów Mazowiecka

profilaktycznych jest to stosunek praktycznie jeden do jednego. Przy udzielaniu świadczeń na zabiegi spowodowane chorobami miazgi i tkanek okołowierzchołkowych średnio jeden pacjent korzystał z dwóch świadczeń w tym zakresie. Warto również zwrócić uwagę na to, że w przypadku pacjentów w wieku 4-11 lat proporcja ta znacznie wzrasta i wynosi średnio 4 świadczenia na 1 pacjenta.

Zapobieganiu próchnicy wyjątkowo sprzyjają: rozpowszechnianie past do zębów zawierających fluor, prawidłowe wykonanie zabiegów oczyszczania uzębienia oraz wykształcenie postaw i zachowań prozdrowotnych.

W Polsce 50% trzylatków i aż 85% sześciolatków ma zaawansowaną próchnicę⁵. Te dramatyczne dane skłoniły władze Miasta Ostrow Mazowiecka do podjęcia działań mających na celu wypracowanie rozwiązań w zakresie poprawy opieki stomatologicznej skierowanej do dzieci z terenu miasta.

Od 1997 r. prowadzony jest w Polsce, przy współpracy z WHO, monitoring stanu zdrowia jamy ustnej i jego uwarunkowań. Badania epidemiologiczne i socjomedyczne prowadzone są w szesnastu województwach. Wyniki badań ujawniły, że w Polsce dziecko w wieku 6 lat ma średnio 6 zębów objętych próchnicą, nieleczonych, które oddziałują niekorzystnie na stan ogólny. W tej grupie wiekowej około 8,2% badanych ma już świeżo wyrżnięte pierwsze trzonowe zęby stałe z ubytkami próchnicowymi. Wśród 12-latków frekwencja próchnicy w zębach stałych wynosi ok. 83,6%, a średnia wartość wskaźnika próchnicy PUW (suma zębów z aktywną próchnicą, usuniętych i wypełnionych przypadająca na jedno dziecko w badanej populacji) wynosi ok. 3,3%.

Nie posiadamy aktualnych danych z Ostrowi Mazowieckiej. Przyjmujemy założenie, że dane dotyczące całej Polski możemy odnieść analogicznie do naszego miasta. Dzięki przeprowadzeniu badań profilaktycznych zgromadzimy dane dotyczące stanu uzębienia dzieci i młodzieży na terenie miasta Ostrow Mazowiecka, co będzie dobrym punktem wyjścia do oceny faktycznego stanu oraz potrzeb w zakresie leczenia na następne lata. Priorytetowo badaniami chcemy objąć dzieci z rodzin będących pod opieką MOPS w Ostrowi Mazowieckiej. **Na dzień 31 grudnia 2015 r. było to 129 dzieci w 69 rodzinach.**

Profilaktyka stomatologiczna jest najbardziej niedocenianą przez pacjentów metodą na utrzymanie zdrowych i pięknych zębów. Tymczasem jest to **najskuteczniejszy** oraz **najtańszy** etap terapii stomatologicznej w ujęciu długoterminowym.

Zgodnie z opinią Światowej Organizacji Zdrowia, jak również w oparciu o wyniki badań licznych autorów można uznać, że przedszkole lub szkoła jest najkorzystniejszym środowiskiem przeprowadzania zajęć obejmujących promocję zdrowia jamy ustnej oraz działań profilaktycznych⁶. Realizacja programów profilaktyki próchnicy w tych placówkach przynosi najlepsze efekty, zapewniając szeroki krąg oddziaływania, zwłaszcza docierając do środowisk o niskim statusie socjoekonomicznym, który ma wpływ na zwiększenie ryzyka zaniedbań. Wielu autorów przedstawia wyniki badań świadczące o niezaprzeczalnej

⁵ Dane Ministerstwa Zdrowia „Monitorowanie stanu zdrowia jamy ustnej populacji polskiej w latach 2013-2015”

⁶ WHO information series on school health. Oral Health Promotion: An Essential Element of a Health-Promoting School. WHO, Geneva 2003., Wierzbicka M., Adamowicz-Klepalska B.: Prace nad poprawą zdrowia jamy ustnej i rozwojem opieki stomatologicznej w Polsce. Czas. Stomat., 1999, LII, 5, 340-348.

skuteczności zabiegu uszczelniania bruzd (lakowania) w zębach trzonowych⁷. Badania potwierdzają obniżenie wskaźnika próchnicy PUW o ponad 1 jednostkę (1 ząb) u dzieci, u których zalakowano bruzdy w zębach bocznych w porównaniu z dziećmi niepoddanymi zabiegowi lakowania. Dlatego, w przypadku wskazania lekarskiego oraz przy wystarczającej ilości środków na ten cel, zastosujemy zabieg lakowania zębów szóstych u dzieci w wieku: do ukończenia 7. roku życia⁸ wśród dzieci uczęszczających do ostrowskich szkół i przedszkoli.

Światowa Organizacja Zdrowia, Polskie Towarzystwo Stomatologiczne (PTS), Światowa Organizacja Stomatologiczna (FDI), Międzynarodowe Towarzystwo Stomatologii Dziecięcej (IAPD) określiły strategiczne cele zdrowotne w zakresie jamy ustnej do roku 2020. Głównym celem jest promocja zdrowia i zmniejszenie wpływu chorób jamy ustnej na ogólny stan zdrowia i rozwój dziecka. Jego osiągnięcie winno nastąpić poprzez wczesną diagnostykę, prewencję i efektywne leczenie chorób zębów – przede wszystkim próchnicy – u dzieci i młodzieży. Jedenasty cel operacyjny krajowego Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015 zakłada „intensyfikację zapobiegania próchnicy u dzieci i młodzieży”. Opracowany przez Miasto Ostrów Mazowiecka program zdrowotny dotyczący profilaktyki próchnicy u dzieci wybranych grup wiekowych jest zgodny ze stanowiskiem i zaleceniami określonymi przez przywołane wyżej organizacje krajowe i światowe oraz wpisuje się w nurt działań profilaktycznych organizowanych, realizowanych i finansowanych przez lokalne samorządy terytorialne.

29 października 2015 roku w Urzędzie Miasta Ostrów Mazowiecka odbyło się spotkanie konsultacyjne w związku z zamiarem podjęcia przez Miasto działań mających na celu poprawę opieki stomatologicznej skierowanej do dzieci uczęszczających do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Miasta. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele władz Miasta, przedstawiciele Naczelnej Izby Lekarskiej, lekarze stomatolodzy prowadzący praktykę na terenie Ostrowi Mazowieckiej i okolic, przedstawiciele lokalnych podmiotów prowadzących działalność leczniczą, dyrektorzy przedszkoli i szkół oraz pracownicy medyczni pracujący w tych placówkach. Program polityki zdrowotnej „Ostrów Mazowiecka-dla poprawy życia mieszkańców” jest jednym z ustaleń spotkania konsultacyjnego z 29.10.2015r., na którym Burmistrz Miasta zadeklarował przygotowanie projektu działań prozdrowotnych.

II. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Poprawa stanu zdrowia jamy ustnej 2100 dzieci uczęszczających do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka w okresie od września do grudnia 2016 r. poprzez badania i zabiegi profilaktyczne, działania informacyjno-

⁷ m.in. Jodkowska E.: Publiczny program zapobiegania próchnicy w Polsce u dzieci i młodzieży. Dental Medical Problems 2010, 47, 2: 137-143.

⁸ Zgodnie z zakresem świadczeń stosowanym przez NFZ (określonych Zarządzenie Nr 77/2013/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju leczenie stomatologiczne)

edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, ich rodziców i opiekunów oraz podniesienie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych w zakresie profilaktyki zdrowia jamy ustnej u 30 kobiet w ciąży.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Podniesienie wiedzy dotyczącej wpływu higieny jamy ustnej na ogólny stan zdrowia człowieka wśród uczestników Programu.
2. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, w tym zdrowego odżywiania oraz rozwijanie właściwych nawyków higienicznych ukierunkowanych na ochronę zębów przed próchnicą.
3. Wspieranie niezbędnej profilaktyki fluorkowej poprzez promowanie prawidłowego, co najmniej dwukrotnego w ciągu jednego dnia, prawidłowego szczotkowania zębów pastą z fluorem.
4. Podnoszenie świadomości kobiet na temat wpływu diety stosowanej podczas ciąży na stan zębów dzieci oraz konieczności podejmowania zabiegów higienicznych u niemowląt. Cel realizowany będzie we współpracy ze Szkołą Rodzenia i podmiotami prowadzącymi/sprawującymi opiekę nad kobietami w ciąży.
5. Promocja estetyki zdrowego uśmiechu.

III. ADRESACI PROGRAMU:

Adresatami Programu są dzieci uczęszczające do przedszkoli i szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Ostrów Mazowiecka, zamieszkałe na terenie miasta Ostrów Mazowiecka oraz ich rodzice lub opiekunowie w roku szkolnym 2016/2017, wyłonione na podstawie deklaracji (załącznik nr 1 do Programu), podpisanych przez rodziców, złożonych wraz z oświadczeniem o nieskorzystaniu ze świadczeń stomatologicznych, w tym samym zakresie, finansowanych przez NFZ (Załącznik nr 2 do Programu). Zakładamy objęcie ok.75% dzieci uczęszczających do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka (prognoza na rok szkolny 2016/2017 na podstawie danych Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka na dzień 25.02.2016-2870 dzieci). Z zajęć edukacyjnych skorzystają również kobiety w ciąży uczęszczające do ostrowskiej Szkoły Rodzenia.

IV. ORGANIZACJA PROGRAMU

4.1. Realizatorzy programu:

Nazwa	Zakres
Wydział Edukacji, Zdrowia, Spraw Społecznych, Kultury i Sportu	Koordynacja działań, nadzór nad prawidłową ich realizacją oraz wydatkowaniem środków zgodnie z przeznaczeniem i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
Placówki oświatowe z terenu Miasta Ostrów Mazowiecka: Miejskie Przedszkole nr 1 Miejskie Przedszkole nr 2 Miejskie Przedszkole nr 3 Szkoła Podstawowa nr 1 Gimnazjum Publiczne nr 1 Zespół Szkół Publicznych nr 1 Zespół Szkół Publicznych nr 2 Zespół Szkół Publicznych nr 3	1. Realizacja programów profilaktycznych zewnętrznych 2. Organizacja spotkań informacyjnych i edukacyjnych na terenie placówek oświatowych. 3. Organizacja i przeprowadzenie konkursów dotyczących profilaktyki zdrowia jamy ustnej. 4. Pozyskanie zgody rodziców na udział dzieci w Programie.
Wykonawca zewnętrzny- gabinet stomatologiczny wraz z obsługą (lekarz stomatolog oraz asystenta stomatologiczna)	1. Prowadzenie spotkań edukacyjnych z rodzicami i opiekunami dzieci uczęszczających do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka. 2. Prowadzenie spotkań edukacyjnych z kobietami w ciąży uczęszczającymi do Szkoły Rodzenia na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka. 3. Przeprowadzenie badań profilaktycznych. 4. Przeprowadzenie lakowania zębów szóstych u dzieci do ukończenia 7. roku życia.

4.2. Części składowe, etapy i działania organizacyjne

Program „Ostrów Mazowiecka- dla poprawy życia mieszkańców” umożliwia sfinansowanie działań mających na celu poprawę opieki stomatologicznej kierowanej do dzieci i młodzieży z terenu miasta Ostrów Mazowiecka, uczęszczających do przedszkoli, szkół i gimnazjów prowadzonych przez Miasto.

4.3. Etapy realizacji Programu:

Etap	Realizator	Termin	Wskaźniki
1. Spotkanie konsultacyjne ws. opiniowania projektu Programu z jego Realizatorami/ 1 spotkanie/	Miasto Ostrów Mazowiecka	wrzesień 2016	1. Ilość osób, które wezmą udział w spotkaniu.

miejsce spotkania: Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka/ ilość uczestników: 30 osób			
2. Realizacja przez przedszkola i szkoły programów profilaktycznych i prozdrowotnych, zgodnie z planem przyjętym przez Rady Pedagogiczne poszczególnych jednostek.	Miejskie Przedszkole nr 1 Miejskie Przedszkole nr 2 Miejskie Przedszkole nr 3 Szkoła Podstawowa nr 1 Gimnazjum Publiczne nr 1 Zespół Szkół Publicznych nr 1 Zespół Szkół Publicznych nr 2 Zespół Szkół Publicznych nr 3	wrzesień- grudzień 2016	1. Ilość zrealizowanych programów profilaktycznych i prozdrowotnych. 2. Ilość osób objętych programami profilaktycznymi i prozdrowotnymi.
3. Spotkania i zajęcia informacyjno- edukacyjne z przedszkolakami i uczniami szkół dotyczące stosowania przez nich prawidłowej techniki szczotkowania zębów, dostosowanej do wieku i rozwoju dziecka oraz właściwych nawyków higienicznych/ 11 placówek oświatowych / 2100 dzieci (ok. 75% wszystkich uczęszczających do przedszkoli i szkół na terenie Miasta)	Pielęgniarki szkolne na podstawie programu „Radosny uśmiech, radosna przyszłość”, przekazanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną	wrzesień- październik 2016	1. Ilość osób uczestniczących w spotkaniach.
4. Spotkania informacyjno- edukacyjne z rodzicami i opiekunami dotyczące: - konieczności systematycznych kontroli stanu zdrowia jamy ustnej dzieci przeprowadzanych w gabinecie dentystycznym; - uświadczenia znaczenia wizyt adaptacyjnych, które kształtują pozytywny stosunek do zagadnienia higieny jamy ustnej; - edukacji na temat możliwości korzystania ze świadczeń	Asystentka stomatologiczna	wrzesień- październik 2016	1. Ilość osób uczestniczących w spotkaniach.

stomatologicznych finansowanych przez NFZ; - wpływu właściwego odżywiania na stan uzębienia; - uświadomienia konieczności pielęgnacji jamy ustnej od wieku niemowlęcego; - uświadomienia wpływu stanu uzębienia na funkcjonowanie narządów wewnętrznych i rozwoju mowy; - informowania o dostępności opieki stomatologicznej na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka; - przekazania informacji statystycznych dotyczących zapadalności na próchnicę, występowania próchnicy w Polsce/ 11 spotkań po 1 godzinie w każdej placówce/ 1500 osób- rodziców lub opiekunów (ok. 50% w stosunku do ilości dzieci uczęszczających do szkół i przedszkoli na terenie Miasta)			
5. Przeprowadzenie akcji informacyjno- promocyjnej dotyczącej realizowanego Programu/ informacje na stronie internetowej Urzędu Miasta i stronach internetowych Realizatorów, informacje w mediach lokalnych/ ulotki informacyjne pozyskane w instytucjach i firmach, które zajmują się profilaktyką stomatologiczną	Wydział Edukacji, Zdrowia, Spraw Społecznych, Kultury i Sportu	wrzesień- październik 2016	1.Ilość miejsc, w których zostały zamieszczone informacje o realizowanym Programie.
6. Nawiązanie współpracy ze Szkołą Rodzenia prowadzoną na terenie Miasta w zakresie edukacji kobiet ciężarnych o wpływie ich trybu życia,	Wydział Edukacji, Zdrowia, Spraw Społecznych, Kultury i Sportu Asystentka stomatologiczna	wrzesień 2016	1.Ilość osób, które wezmą udział w spotkaniach edukacyjnych. 2. Ilość spotkań

sposobu odżywiania oraz higieny na ich nienarodzone jeszcze dzieci/ 3 spotkania 2- godzinne dla grup 10- osobowych			edukacyjnych dla kobiet w ciąży.
7. Organizacja konkursów dla przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, w poszczególnych grupach wiekowych, mających na celu propagowanie oraz usystematyzowanie wiedzy na temat higieny jamy ustnej wśród dzieci i młodzieży/ konkursy zostaną przeprowadzone w 11 placówkach oświatowych na terenie miasta Ostrów Mazowiecka	Dyrektorzy: Miejskiego Przedszkola nr 1 Miejskiego Przedszkola nr 2 Miejskiego Przedszkola nr 3 Szkoły Podstawowej nr 1 Gimnazjum Publicznego nr 1 Zespołu Szkół Publicznych nr 1 Zespołu Szkół Publicznych nr 2 Zespołu Szkół Publicznych nr 3	wrzesień- październik 2016	1. Ilość osób, które wezmą udział w konkursie
8. Wyłonienie grupy rodziców zainteresowanych udziałem ich dzieci w działaniach profilaktycznych oraz uzyskanie od nich pisemnej zgody na badania przeglądowe/ zakładamy udział 75 % uczniów ⁹	Dyrektorzy: Miejskiego Przedszkola nr 1 Miejskiego Przedszkola nr 2 Miejskiego Przedszkola nr 3 Szkoły Podstawowej nr 1 Gimnazjum Publicznego nr 1 Zespołu Szkół Publicznych nr 1 Zespołu Szkół Publicznych nr 2 Zespołu Szkół Publicznych nr 3	wrzesień- październik 2016	1. Ilość złożonych deklaracji.
9. Wyłonienie realizatora badań profilaktycznych (lekarza stomatologii)	Miasto Ostrów Mazowiecka	wrzesień- październik 2016	1. Ilość podmiotów, które będą realizowały badania profilaktyczne.
10. Objęcie wyłonionej grupy dzieci badaniami profilaktycznymi w gabinecie stomatologicznym i ocena zapotrzebowania tej grupy w zakresie koniecznych zabiegów.	Realizator/ wyłoniony w konkursie gabinet stomatologiczny	wrzesień- grudzień 2016	1. Ilość osób, które zostaną objęte badaniami profilaktycznymi.

⁹ Z prognozy ilości uczniów w roku szkolnym 2016/2017 wykonanej na podstawie danych Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka wynika, że do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczać będzie 2870 dzieci

11. Zabezpieczenie profilaktyczne bruzd, lakiem szczelinowym, zębów szóstych u dzieci, wskazanych przez lekarza, u których nie wykonywano wcześniej takich zabiegów.	Realizator/ wyłoniony w konkursie gabinet stomatologiczny	wrzesień- grudzień 2016	1. Ilość dzieci objętych zabiegiem zabezpieczenia profilaktycznego bruzd lakiem szczelinowym zębów szóstych, w tym ilość zabezpieczonych zębów.
12. Ewaluacja/ porównanie początkowego stanu faktycznego ze stanem na zakończenie realizacji Programu.	Miejskie Przedszkole nr 1 Miejskie Przedszkole nr 2 Miejskie Przedszkole nr 3 Szkoła Podstawowa nr 1 Gimnazjum Publiczne nr 1 Zespół Szkół Publicznych nr 1 Zespół Szkół Publicznych nr 2 Zespół Szkół Publicznych nr 3 Realizator/ wyłoniony w konkursie gabinet stomatologiczny	grudzień 2016	1. Ilość sporządzonych sprawozdań.

4.4. Planowane interwencje:

- 1) Spotkania informacyjno- edukacyjne z rodzicami.
- 2) Nawiązanie współpracy ze Szkołą Rodzenia prowadzoną na terenie Miasta w zakresie edukacji kobiet ciężarnych o wpływie ich trybu życia, sposobu odżywiania oraz higieny na ich nienarodzone jeszcze dzieci.
- 3) Organizacja konkursów dla przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, w poszczególnych grupach wiekowych, mających na celu propagowanie oraz usystematyzowanie wiedzy na temat higieny jamy ustnej wśród dzieci i młodzieży.
- 4) Objęcie wyłonięnej grupy dzieci badaniami profilaktycznymi w gabinecie stomatologicznym i ocena zapotrzebowania tej grupy w zakresie koniecznych zabiegów.
- 5) Zabezpieczenie profilaktyczne bruzd lakiem szczelinowym zębów szóstych dzieci do ukończenia 7. roku życia.

4.5. Oczekiwane efekty:

1. Wzrost świadomości dzieci, rodziców i opiekunów dotyczącej zasad prawidłowej higieny jamy ustnej oraz wpływu stanu uzębienia na funkcjonowanie narządów wewnętrznych i rozwój mowy.
2. Wzrost świadomości kobiet w ciąży na temat prawidłowej higieny i kontroli jamy ustnej oraz jej wpływu na ich nienarodzone dzieci.

3. Zmniejszenie częstości występowania oraz stopnia zaawansowania choroby próchnicowej u dzieci objętych Programem.
4. Wzrost świadomości dzieci, rodziców i opiekunów dotyczącej wpływu nieprawidłowego odżywiania (cukry proste) na powstawanie próchnicy zębów.
5. WYROBIE NIE U DZIECI, RODZICÓW I OPIEKUNÓW NAWYKU SYSTEMATYCZNYCH WIZYT KONTROLNYCH W GABINECIE STOMATOLOGICZNYM.
6. Obniżenie kosztów związanych z leczeniem próchnicy i jej powikłań miejscowych i ogólnoustrojowych.
7. Zwiększenie samoświadomości u uczniów gimnazjów, szkół podstawowych oraz dzieci uczęszczających do przedszkoli, z terenu miasta Ostrów Mazowiecka, w zakresie estetyki zdrowego uśmiechu.
8. Wzrost wiedzy rodziców na temat dostępności do świadczeń finansowanych z NFZ.

Badanie profilaktyczne będzie prowadził lekarz stomatolog we współpracy z higienistką (asystentką) stomatologiczną w miejscu udzielania świadczeń, tj. gabinecie stomatologicznym określonym w umowie.

Wynik badania stomatologicznego będzie rejestrowany w Karcie Badania Stomatologicznego. Lekarz dentysta obowiązany jest przedstawić pisemną informację dla rodzica (opiekuna) o stanie zdrowia jamy ustnej dziecka wraz z zaleceniami dotyczącymi ewentualnego dalszego leczenia zachowawczego, chirurgicznego i /lub ortodontycznego w ramach NFZ. Fakt przekazania pisemnej informacji dla rodzica (opiekuna) musi być odnotowany w Karcie Badania Stomatologicznego. Program będzie realizowany przez świadczeniodawców (zwanych Realizatorami) wyłonionych w drodze otwartego konkursu ofert, spełniających określone wymagania.

W celu uniknięcia powielania świadczeń finansowanych przez NFZ, rodzice lub opiekunowie przed wyrażeniem zgody na udział dziecka w Programie oraz każdorazowo przed uzyskaniem świadczenia stomatologicznego, przedstawiają odpowiednie oświadczenia (załącznik nr 1, załącznik nr 2 i załącznik nr 3)

V. KOSZTY REALIZACJI PROGRAMU:

Realizacja niniejszego Programu, w tym liczba dzieci objętych programem, uzależniona jest od środków finansowych zaplanowanych na jego realizację w danym roku budżetowym.

Miasto Ostrów Mazowiecka pokryje koszty związane z realizacją programu, w tym kampanii edukacyjno – informacyjnej. W roku 2016 planuje się przeznaczyć na ten cel kwotę 40 000 zł.

Rodzaj działania	Ilość	Koszt
Spotkania informacyjno- edukacyjne z rodzicami i opiekunami dzieci uczęszczających do szkół i przedszkoli na terenie Miasta	11 spotkań x 1 godzina x 50,00zł	550,00zł
Nawiązanie współpracy ze Szkołą Rodzenia prowadzoną na terenie Miasta w zakresie edukacji kobiet ciężarnych o wpływie ich	3 spotkania x 2 godziny x 50,00zł	300,00zł

trybu życia, sposobu odżywiania oraz higieny na ich nienarodzone jeszcze dzieci		
Organizacja konkursów dla przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, w poszczególnych grupach wiekowych, mających na celu propagowanie oraz usystematyzowanie wiedzy na temat higieny jamy ustnej wśród dzieci i młodzieży	11 kpl. nagród x 200,00zł	2200,00zł
Objęcie wyłonionej grupy dzieci badaniami profilaktycznymi w gabinecie stomatologicznym i ocena zapotrzebowania tej grupy w zakresie koniecznych zabiegów	2100os ¹⁰	28000,00zł ¹¹
Zabezpieczenie profilaktyczne bruzd lakiem szczelinowym zębów szóstych dzieci do ukończenia 7. roku życia.	690 zabiegów ¹²	8950,00zł ¹³
Przeprowadzenie akcji informacyjno-promocyjnej dotyczącej realizowanego Programu	Informacje zamieszczone zostaną na: - stronie internetowej Urzędu Miasta, - lokalnych portalach internetowych, stronach internetowych innych lokalnych mediów, przedszkoli, szkół, gimnazjów tj. realizatorów Programu. Ulotki na temat higieny jamy ustnej pozyskane zostaną bezpłatnie od firm farmaceutycznych.	0,00zł
Spotkania informacyjno- edukacyjne z rodzicami i opiekunami	11 spotkań 1- godzinnych z pielęgniarkami szkolnymi	0,00zł

¹⁰ Zakładamy objęcie ok.75% dzieci uczęszczających do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka (prognoza na rok szkolny 2016/2017 na podstawie danych Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka- na dzień 25.02.2016- dzieci w wieku-4-15 lat zameldowanych na terenie Miasta jest 2754)

¹¹ Koszt oszacowano na podstawie wartości świadczeń określonych Zarządzeniem Nr 77/2013/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju leczenie stomatologiczne (wartość punktowa przypisana do świadczenia pomnożona przez cenę oczekiwaną przez MOW NFZ określonych dnia 1.10.2014r) Kod świadczenia wg Rozporządzenia Ministra Zdrowia (wg Międzynarodowej Klasyfikacji Procedur Medycznych ICD-9-CM)-23.0101. Wyliczony koszt badania został powiększony o ok.20% ze względu na wymóg przygotowania dokumentacji zawierającej informację na temat stanu zdrowia jamy ustnej badanych dzieci oraz zaleceń do dalszych działań.

¹² Zakładamy objęcie ok. 75% dzieci 6. i 7. letnich uczęszczających do przedszkoli i szkół podstawowych na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka (prognoza na rok szkolny 2016/2017 na podstawie danych Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka- 459 osób ogółem) w zakresie wykonania zabiegu zabezpieczenia profilaktycznego bruzd lakiem szczelinowym dwóch zębów szóstych średnio u każdego dziecka objętego takim działaniem

¹³ Koszt oszacowano na podstawie wartości świadczeń określonych Zarządzeniem Nr 77/2013/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju leczenie stomatologiczne (wartość punktowa przypisana do świadczenia pomnożona przez cenę oczekiwaną przez MOW NFZ określonych dnia 1.10.2014r) .Kod świadczenia wg Rozporządzenia Ministra Zdrowia (wg Międzynarodowej Klasyfikacji Procedur Medycznych ICD-9-CM) - 23.1003

Źródła finansowania:

1. Środki zabezpieczone w budżecie Miasta Ostrów Mazowiecka na rok 2016 w części pozostającej w dyspozycji Wydziału Edukacji, Zdrowia, Spraw Społecznych, Kultury i Sportu dział 801, rozdział 80195, paragraf 4300.
2. Ewentualnie pozyskane środki zewnętrzne.

VI. MONITOROWANIE I EWALUACJA**6.1. Ocena jakości świadczeń w Programie**

Każdy uczestnik programu będzie poinformowany o możliwości zgłaszania uwag pisemnych do organizatorów programu w zakresie jakości uzyskanych świadczeń. Dla uczestników poszczególnych działań przygotowane zostaną ankiety ewaluacyjne, które pozwolą ocenić stopień osiągnięcia zakładanych rezultatów oraz jakości uzyskanych świadczeń.

6.2. Ocena efektywności Programu

Efektywność programu zależy od ilości uczestników Programu. Im wyższa frekwencja, tym większe prawdopodobieństwo uzyskania efektu zbliżonego do opisywanego w cytowanej literaturze naukowej. Po zakończeniu realizacji Programu zostanie sporządzone sprawozdanie na podstawie analizy dokumentów otrzymanych z gabinetów stomatologicznych realizujących badania i zabiegi, z którego wynikać będzie jaki stan zdrowia jamy ustnej uczestników był na początku i po zakończeniu realizacji Programu. Dla uczestników Programu, którzy wezmą udział w działaniach edukacyjno- informacyjnych zostaną przygotowane ankiety ewaluacyjne, które pozwolą określić osiągnięty poziom wiedzy.

6.3. Mierniki efektywności odpowiadające celom Programu

1. Określenie liczby dzieci zgłoszonych do udziału w realizacji Programu.
2. Określenie procentowego udziału dzieci i młodzieży w realizacji Programu w stosunku do zakładanej ilości (%).
3. Określenie liczby dzieci przebadanych w czasie trwania Programu.
4. Określenie wskaźnika występowania i intensywności próchnicy na początku i po zakończeniu realizacji Programu.
5. Określenie liczby uczestników wykładów edukacyjnych przeprowadzonych dla poszczególnych grup (dzieci, rodzice/opiekunowie).
6. Określenie poziomu wiedzy uczestników wykładów edukacyjnych przeprowadzonych dla poszczególnych grup (dzieci, rodzice/opiekunowie) na podstawie przeprowadzonych ankiet ewaluacyjnych.
7. Określenie liczby kobiet w ciąży, które wezmą udział w spotkaniach edukacyjnych w Szkole Rodzenia.
8. Określenie poziomu wiedzy na temat higieny jamy ustnej, wpływu odżywiania na stan zębów itp. wśród kobiet w ciąży, które wezmą udział w spotkaniach edukacyjnych w Szkole Rodzenia na podstawie przeprowadzonych ankiet ewaluacyjnych.

9. Określenie liczby dzieci objętych badaniami ze stanami zapalnymi dziąseł i przyzębia,
10. Określenie liczby dzieci objętych badaniami z dobrą i złą higieną jamy ustnej,
11. Określenie liczby dzieci, u których zalakowano zęby szóste.
12. Określenie liczby zalakowanych zębów szóstych.

6.4. Ocena trwałości efektów Programu.

Zrealizowanie Programu polityki zdrowotnej „Ostrów Mazowiecka- dla poprawy życia mieszkańców” pozwoli na efektywne określenie zakresu występowania problemu próchnicy wśród dzieci i młodzieży z terenu Miasta Ostrów Mazowiecka, co będzie podstawą do projektowania dalszych działań.

Bibliografia:

1. Jodkowska E.: *Publiczny program zapobiegania próchnicy w Polsce u dzieci i młodzieży. Dental Medical Problems 2010*
2. WHO information series on school health. *Oral Health Promotion: An Essential Element of a Health-Promoting School. WHO, Geneva 2003., Wierzbicka M., Adamowicz-Klepalska B.: Prace nad poprawą zdrowia jamy ustnej i rozwojem opieki stomatologicznej w Polsce. Czas. Stomat., 1999, LII, 5*
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2015, poz. 1515 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (Dz.U. 2013 poz. 1462 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 października 2015 roku w sprawie przekazywania informacji o programach polityki zdrowotnej oraz wzoru dokumentu zawierającego te informacje. (Dz. U. 2015, poz. 1867)
7. Uchwała Nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007r. w sprawie przyjęcia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015
8. Ministerstwo Zdrowia- Program „Monitorowanie stanu zdrowia jamy ustnej populacji polskiej w latach 2013-2015”
13. www.aotmit.gov.pl
14. www.mz.gov.pl/
15. www.nfz.gov.pl/

DEKLARACJA

Deklaruję udział mojego dziecka

.....
(imię i, nazwisko dziecka, PESEL, adres zamieszkania)

w Programie profilaktyki zdrowotnej „Ostrów Mazowiecka- dla poprawy życia mieszkańców”, co oznacza, że wyrażam zgodę na wykonanie u mojego dziecka profilaktycznego badania stomatologicznego, którego celem jest ocena stanu zdrowia jamy ustnej. Zobowiązuję się jednocześnie do zgłoszenia się na to badanie z moim dzieckiem w wyznaczonym terminie i do wyznaczonej placówki na terenie Ostrowi Mazowieckiej. Oświadczam jednocześnie, że moje dziecko weźmie udział w badaniu profilaktycznym pod warunkiem, że w ciągu 6 miesięcy przed terminem jego przeprowadzenia nie korzystało z tego świadczenia finansowanego ze środków NFZ.

.....
data i czytelny podpis rodzica lub opiekuna

OSWIADCZENIE

Oświadczam, że moje dziecko

(imię i, nazwisko dziecka, PESEL)

nie korzystało w ciągu ostatnich 6 miesięcy z profilaktycznego badania stomatologicznego finansowanego ze środków NFZ.

.....
data i czytelny podpis rodzica lub opiekuna

OSWIADCZENIE

Oświadczam, że moje dziecko

(imię i, nazwisko dziecka, PESEL)

nie korzystało z zabiegu zabezpieczenia zębów szóstych lakiem szczelinowym, finansowanego ze środków NFZ a liczba dotychczas zabezpieczonych u niego zębów szóstych w ramach środków NFZ wynosi.....

.....
data i czytelny podpis rodzica lub opiekuna

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana/-y oświadczam, że wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych mojego dziecka....., w tym danych wrażliwych, obejmujących: imię, nazwisko, PESEL i miejsce zamieszkania oraz informacje dotyczące stanu zdrowia jego jamy ustnej, w związku z jego uczestnictwem w Programie profilaktyki zdrowotnej „Ostrów Mazowiecka- dla poprawy życia mieszkańców”, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 922).

.....
Czytelny podpis rodzica lub opiekuna prawnego

Jednocześnie oświadczam, że zostałem/-am poinformowany/ -a, że:

- 1) administratorem danych Programu będzie Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka, ul. 3 Maja 66, 07-300 Ostrów Mazowiecka,
- 2) podmiotem przetwarzającym dane osobowe na zlecenie, na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych, będą realizatorzy Programu,
- 3) przekazanie danych osobowych jest dobrowolne, aczkolwiek niezbędne do wzięcia udziału w Programie jak również, że przysługuje mi prawo dostępu do treści moich danych oraz ich poprawiania.

.....
Miejscowość, data

.....
Czytelny podpis rodzica lub opiekuna prawnego